

KAIVOKSELAN KOULUN PEDAGOGINEN SUUNNITELMA 2019

Pedagoginen suunnitelmamme koulutilojen perusparannusta ja koulupihan remonttia varten on laadittu yhteistyössä oppilaiden, huoltajien ja opettajien kanssa.

Mainittujen osapuolten osallistaminen pedagogisen suunnitelman valmisteluun tapahtui koostamalla vastaukset kahteen heille esitettyyn kysymykseen:

Minkälaisessa oppimisympäristössä lapsi oppii parhaiten?

Mitä muutoksia tämä edellyttää nykyisessä oppimisympäristössämme?

Pedagoginen suunnitelmamme käsittää kolme lukua, joista luku 1. kuvaa koulun oppimisympäristön nykytilaa ja luku 2. tavoiteltavaa oppimisympäristöä. luvussa 3. esitellään koulun eri toimijoiden toiveet ja esimerkit koulun ideaalista arjesta.

1. KAIVOKSELAN KOULU TÄNÄÄN lukuvuonna 2019- 2020

1.1 Yleistä koulustamme

Kaivokselan koulu on suurehko 600 oppilaan alakoulu, jossa opetusta annetaan 1.- 6.

luokkalaisille. Koulussa järjestetään myös englanninkielistä opetusta (1.- 6. ryhmät, 6 kpl).

Kaivokselan koulun rakennus on otettu käyttöön 1966. Koulun tilat kuvastavat tuon ajan koulujen toimintakulttuuria ja oppimisympäristöä. Tilat eivät enää vastaa nykyajan koulunpidon tarpeita. Koulun toimintakulttuuri sekä oppilasaines ovat vallan toista kuin esim. vielä 90- luvulla tai 2000- luvun alussa. Kaivokselan koulun oppilaat tulevat Kaivokselan ja Myyrmäen alueelta. Koulun oppilas- ja henkilöstömäärä on kasvanut n. 50 oppilaan vuosivauhdilla viimeisen muutaman vuoden. Lähin yläkoulu on Kilterin koulu, johon suurin osa oppilaistamme sijoittuu 6. luokan jälkeen. Lähin alakoulu on Uomarinteen koulu, johon myös sijoittuu oppilaita Myyrmäen alueelta.

1.2. Oppilaiden ja henkilöstön määrä

Koulussa on tällä hetkellä henkilöstöä yhteensä 61 henkilöä. Heihin luetaan opettajien (39) lisäksi avustajat (7) ja oppilashuollon (3), puhtaanapidon (2), ateriapalveluiden (4), aamu- ja iltapäivätoiminnan (4) henkilöstö sekä vartija ja koulusihteeri. Koululla vierailee päivittäin oman äidinkielen opettajia. Näitä kieliä ja opettajia on noin 10 ja tunnit sijoittuvat joko työjärjestystuntien päälle tai niiden jälkeen iltapäivään. Yhtenä päivänä viikossa järjestetään katsomusaineiden tunnit, joihin koulun opettajien lisäksi osallistuu pienryhmäisten uskontojen opettajat. Pienryhmäisten uskontojen opettajia on seitsemän. Koululla toimii säännöllisesti myös harjoittelijoita, joita on koululla koko vuoden ajan keskimäärin neljä henkilöä.

Laskennallisia perusopetusryhmiä on koululla tällä hetkellä 38 perusopetusryhmää.

Käytännössä opetusryhmiä on 30 erillistä luokkaa: 26 yleisopetuksen luokkaa, 3 pienryhmää ja 1 valmistava luokka.

Luokka-asteilla 1- 3 on kullakin 4 suomenkielistä rinnakkaisluokkaa + 1 englanninkielinen luokka. Luokka-asteilla 4 ja 5 on kolme suomenkielistä luokkaa + 1 englanninkielinen luokka sekä luokka-asteella 6 on 2 suomenkielistä ja 1 englanninkielinen luokka.

Oppilaita on koulussa n. 600 ja määrä on ollut kasvussa jo viimeiset muutaman vuoden.

Tämä on tarkoittanut n. 50 oppilaan lisäystä lukuvuosittain vuodesta 2015.

Opettajien määrä on viime vuodet kasvanut kahdella opettajalla per vuosi, joten oletettavasti syksyllä 2022 meillä on oppilaita n. 700, opetusryhmiä n. 34 ja opettajia n. 43.

Koululla on paineita perustaa yksi erityisopetuksen ryhmä lisää, jolloin opetusryhmiä olisi 35 syksyllä 2022. Kaavailuissa on myös mahdollinen toinen valmistavan opetuksen opetusryhmä.

1.3. Oppilasaineksen merkitys koulun toimintakulttuurille

Oppilasaines on muuttunut viimeisen viiden vuoden aikana radikaalisti, eli perheiden sosioekonominen status on laskenut huomattavasti. Oppilaista n. 35 % puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea. Kaiken kaikkiaan oppilaiden oppimisen ja hyvinvoinnin tuen sekä eriyttämisen tarve on suuri. Tämä merkitsee vuosittain lisääntyvää oppimisen ja hyvinvoinnin tuen tarvetta sekä lisähenkilöstön tarvetta. Avustajien ja erityisopettajien määrä lisääntyy oppilasmäärän kasvaessa. Tämä resursointi määritellään keskitetysti kaupungin toimesta tietyin kriteerein oppilasmäärään ja tuen kokonaismäärään perustuen. Erityisopetuksen pienryhmiä on koulussa kolme, mutta paine perustaa neljäs pienryhmä on suuri. Koululle on suunnitteilla myös toinen valmistavan opetuksen ryhmä.

Resurssiopettajat on palkattu valtion erillisellä rahoituksella, joten resurssin jatkuvuus sekä suuruus määritellään joka vuosi erikseen. Valtion rahoitus saattaa päättyä ennen syksyä 2022, mikä merkitsisi resurssiopettajien määrän vähentymistä.

Opettajat kokevat, että työn määrä on oppilasaineksen heterogeenisyydestä ja tuen tarpeiden määrästä johtuen lisääntynyt. Opettaja kokee työnkuvansa laajentuneen koskemaan opetuksen lisäksi esim. lapsen hyvinvointia ja huoltajien tukemista kasvatustyössään. Hallinnan tunnetta työssä tuo yhteistyö muiden koulun aikuisten kanssa. Ns. lisäkadet, eli resurssiopettajat, erityisopettajat, avustajat, S2- opettajat ovat ehdoton edellytys laadukkaaseen opetuksen ja opiskelun takaamiseksi. Oppilasaineksesta nousevat haasteet voitetaan sitouttamalla jokainen koulun aikuinen rakentamaan yhteistyöhön keskenään. Yksintekemisen kulttuurista ollaan siirrytty yhdessä tekemisen kulttuuriin.

1.4. Käytössä olevat tilat ja piha-alue

Oppilasmäärän jatkuva kasvu merkitsee opetusryhmien ja henkilöstömäärän vuosittaista lisäystä sekä luonnollisesti myös oppimistilojen lisätarvetta ja ruokalutilojen laajennustarvetta. Koulun tilat ovat tällä hetkellä lähes maksimikäytössä, eli taito- ja taitoaineiden erikoisluokat (kuvaamataito, musiikki, pehmeät käsityöt) on jo otettu luokkaopetuksen käyttöön.

Eriyttämiseen ei ole juuri lainkaan tarkoituksenmukaisia erillisiä tiloja. Eriyttämiseen joudutaan käyttämään liian usein meluisia käytävätiloja.

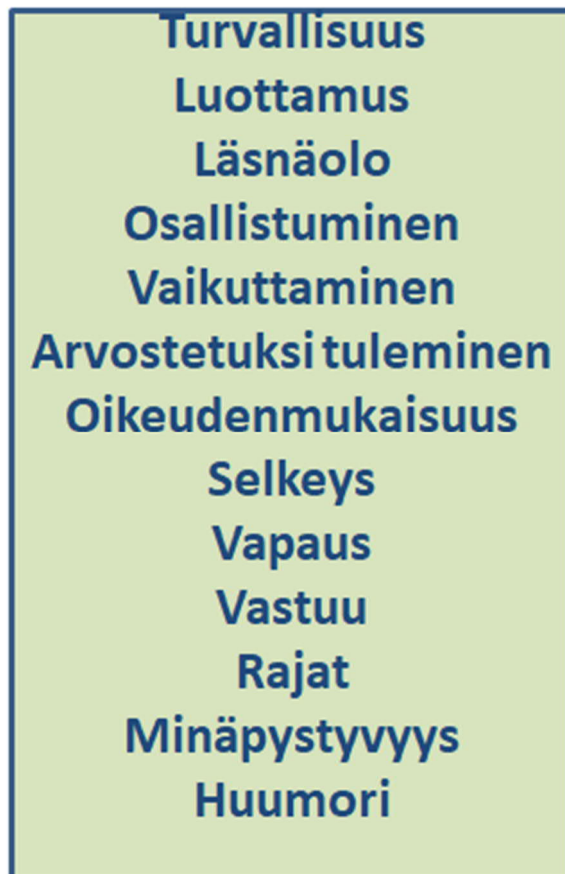
Koululla on tällä hetkellä "ylimääräistä" tilaresurssia kahdessa kohteessa: koulun alakerran erillistiloissa, joita käyttää aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäjä Kaivos 10. Nämä tilat tarvitaan opetuskäyttöön jo ensi lukuvuonna. Toinen periaatteessa käytettävissä oleva opetustila on käsityön kovien materiaalien tila. Se on suuri opetustila ja vajaalla käytöllä neliöiden suhteen. Tämä johtuu ensinnäkin ko. oppituntien vähyydestä. Toisaalta tiloissa ei voi kuitenkaan järjestää muuta opetusta, sillä ne eivät sovellu tähän esim. kiinteiden kalusteiden (höyläpenkit, koneet) sijoittelun sekä pölyisyyden takia.

Suurin murhe koulun arjessa muodostuu pihan ajotiestä, joka kulkee koulun editse. Se kulkee pääovemme editse ja halki oppilaiden välitunnille kulkeman reitin. Tie muodostaa suuren turvallisuusriskin. Ajotietä käytetään huoltoliikenteeseen sekä postikuljetukseen päivittäin, joiden lastausalue on koulun takapihalla. Sinne ei ole muuta kulkutietä kuin mainittu ajotie. Turvallisuusriski kulminoituu siihen, ettei koululla ole käytössään muita ulko-ovia kuin pääovi, joka johtaa suoraan ajotielle.

1.5 Oppimisympäristömme ei tue toimintakulttuuriamme

Toimintakulttuurimme perustuu yhdessä oppimiselle. Aikuisyhteisössämme on paljon osaamista, jota hyödynnetään yhteisessä kehittämisessä ja toiminnan järjestämisessä. Jokainen yhteisön jäsen on osallisena koulun arjen hallinnassa. Oppivan yhteisön ideologiaa toteutetaan koulussa sen eri toimijatasoilla sekä verkostojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Yhteistyöllä syntyy yhteisöllisyyttä. Yhteistyölle ja yhteiselle toiminnalle tulee koulusta löytyä tarkoituksenmukaiset tilat. Tällä hetkellä tilat eivät sovellu tähän.

Katsomme, että jokainen yksilö on erikseen arvokas ja että ilman yksilöllisyyttä ei synny yhteisöllisyyttä tai päinvastoin. Niinpä koulun pedagogiikassa keskitytään sekä eriyttäviin että eheyttäviin toimintatapoihin. Oppilasaineksemme on hyvin heterogeeninen. Oppilaiden kukin ikäkausiryhmä käsittää lapsia, joiden taitotaso vaihtelee erittäin heikon ja erittäin lahjakkaan välillä. Tämä edellyttää henkilöstöltä vahvoja eriyttämisen ja oppimisen tukemisen taitoja. Tiloilta se edellyttää eriyttämiseen soveltuvaa monimuotoisuutta.

Arvomme perustuvat käytännön tasolla laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden painottamiselle opetustoiminnassa ja koulun arjessa. Tärkeintä koulussa on varmistaa edellytykset hyvälle oppimiselle: oppimaan oppimisen taidot, monikulttuurisuustaidot, viestintä- ja vuorovaikutustaidot, tunne- ja sosiaaliset taidot, oman arjen hallinnan taidot, monilukutaito, oppimisteknologiset taidot, työelämä- ja yrittäjyystaidot, kulttuuriset taidot sekä kestävän tulevaisuuden rakentamisen taidot. Laaja-alaisen osaamisen eri osa-alueet ovat osa oppiaineiden sisältöjä ja tavoitteita, eli läsnä kaikessa koulun toiminnassa. Perusmottonamme toimii: lapsi oppii omien edellytystensä mukaisesti vain kun hän voi hyvin ja kokee olonsa turvalliseksi. Tähän liittyen yhteisömme nostaa yllä olevassa kuvassa mainitut tekijät keskeisiksi hyvän oppimisen ja opettamisen perustekijöiksi.

Aikuisyhteisön tavoitteena on mahdollistaa lapsille tarkoituksenmukainen oppimisympäristö varmistamalla oppilaiden hyvinvointiin ja arjen hallintaan liittyvät olosuhteet suotuisiksi. Koulun arjessa on oltava mahdollisuus rauhalliseen ja keskittyneeseen työskentelyyn sekä sujuviin ja turvalliisiin siirtymisiin paikasta toiseen. Turvallisuuden kannalta olennaista on varmistaa lasten ryhmäytyminen, oppilaan kuuluminen tiettyyn kotiryhmään. Jokainen lapsi tarvitsee koulussa yhden oman aikuisen, jolle voi kertoa asioistaan ja jolta saa tukea. Osana turvallisuutta koulu toteuttaa nollatoleranssia väkivaltaisuutta kohtaan. Tämä pyritään käytännössä varmistamaan selkein yhteisin säännöin sekä puuttumalla välittömästi väkivaltilanteisiin ja selvittämällä ne sopimalla seuraamuksista. Turvallisuus on

koulussamme koetuksella etenkin ns. vapaissa tilanteissa: ulos- ja sisään siirtyminen, ruokailutilanteet, välituntitilanteet ja oppituntien välillä siirtyminen.

Välitunnit, välituntien rytmitys ja välituntipihan tarjoamat mahdollisuudet mielekkääseen toimintaan ovat olennainen osa lasten hyvinvointia ja turvallisuutta koulupäivän aikana. Olemme joutuneet jakamaan oppilasmäärämme kahteen eri aikatauluun, jolloin oppilasmäärä välitunnilla on puolittunut. Välituntipihamme ei tarjoa tällä hetkellä virikkeellistä ympäristöä ja tämä jako on rauhoittanut levottomia välitunteja. Haasteeksi on muodostunut opetushenkilöstön verkostoituminen, joka on jäänyt minimiin, kun henkilöstö ei näe toisiaan taukojen aikana.

Opettajat ja oppilaat arvostavat struktuuria ja selkeyttä koulupäivässä. Kukaan meistä ei toivo koulupäivästä sirpaleista ja hajanaista, vaan mahdollisuutta toimia pääsääntöisesti omassa kotisolussaan tai oppilasryhmässään tuttujen lasten ja aikuisten kanssa. Oppilaalta ei voi edellyttää työskentelemistä lukuisien eri aikuisten kanssa oman kotiryhmän ulkopuolella. Myöskin opettajan työn kannalta selkeys, seesteisyys ja pitkäjänteisyys luovat kokemusta hyvin tehdystä työstä.

Opetustoiminnassa ja opiskelussa annetaan toimijoille vapautta sekä mahdollisuus itseohjautuvuuteen ja oman vastuun kantamiseen. Opettajilla ja opettajatiimeillä on vapaus päättää oppilasryhmänsä opetustoiminnasta. Tämä perustuu luottamukseen työntekijöiden ja johdon välillä. Opettajat puolestaan osoittavat luottamustaan lapseen antamalla tämän kokeilla "omia siipiään". Oppilaan yksilöllinen opinpolku muodostuu enemmän tai vähemmän hänen omista valinnoistaan ja tavoitteistaan yleisen opetussuunnitelman raameissa.

Toteutamme koulussamme oppilaan vahvuuksiin perustuvaa pedagogiikkaa. Kannustaminen ja hyvän näkeminen itsessä ja muissa on osa arkeamme. Lapsi muodostaa jo heti koulun alkutaipaleella käsityksen itsestään oppijana ja osajana. Meillä on siis iso vastuu kunkin oppilaan minäpystyvyyden muodostumisesta. Jokainen oppilas ja aikuinen kohdataan arvostavasti. Sosiaalisia ja tunnetaitoja harjoitellaan luokkaryhmissä säännöllisesti viikoittain. Painotamme sitä, että jokainen oppilas kokee tulevansa kohdatuksi ja kuulluksi kaikkina koulupäivinä.

Arvostamme sinnikkyyttä ja työntekoa, mutta olennaista on muistaa myös leikki, rentous, tauotus ja huumori koulupäivän aikana.

1.6 Johtaminen

Kaivokselan koulun johtamiskulttuuri perustuu jaetun johtajuuden periaatteelle. Jokainen henkilöstön jäsen kuuluu kehittämistiimiin sekä luokka-astetiimiin. Lisäksi jokaiselle

henkilöstön jäsenelle on määritelty vähintään yksi vastuutehtävä hoidettavakseen. Tiimien prosessoimat asiat tuodaan yhteiseen esittelyyn opettajien YS- kokouksiin. Johtoryhmä tukee rehtoria koulun johtamistyössä ja kokoontuu joka viikko. Apulaisrehtori ja rehtori tapaavat viikoittain sovittuun aikaan. Koulun kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin tuen toimintoja suunnitellaan ja kehitetään oppimisen tuen ryhmässä (OTR) ja yhteisöllisessä hyvinvointiryhmässä (YHR). Hyvinvointiin ja oppimiseen liittyvissä oppilaskohtaisissa asioissa kokoonnutaan tarpeen mukaan moniammatillisena asiantuntijaryhmänä, johon kuuluu usein myös koulun ulkopuolisia asiantuntijoita. OTR kokoontuu joka toinen viikko käsittelemään oppimisen tukeen liittyviä asioita ja konsultoimaan ryhmässä vierailevia opettajia. YHR on koolla joka toinen viikko keskittyen yhteisölliseen turvallisuuteen ja hyvinvointiin. YHR antaa konsultaatioapua opettajille opettajan oppilasryhmää koskevissa asioissa. Opettajilla on mahdollisuus varata konsultaatioaika sekä OTR:ään että YHR: ään.

Yhteisön viikottaisia kokouksia, OTR:ää, YHR:ää, johtoryhmää ja verkostopalavereja varten ovat käytössä neuvotteluhuone ja rehtorin työhuone. Oppilashuollon asiantuntijoilla koulupsykologilla, koulukuraattorilla ja terveydenhoitajalla on kullakin omat tilansa koulun alakerrassa. Tämä ei ole tilojen sijoittelussa paras ratkaisu, sillä he työskentelevät fyysisesti kaukana muusta yhteisöstä, mikä on esteenä välittömälle yhteistyölle ja nopealle reagoinnille.

Henkilöstöjohtamisen tärkein osa-alue on hyvinvoinnin johtaminen. Koulun työskentely-ympäristössä on suurimpina epäkohtina todettu sisäilman epäpuhtaudet, korkea melutaso ja koettu väkivalta. Sisäilman huono laatu tuottaa yhteisössämme kokemusta tunkkaisesta hengitysilmastasta ja joillakin se aiheuttaa myös jatkuvaa oirehtimista. Oppilasmäärämme on tiloihin nähden liian suuri, joten melutaso ja tilojen ahtaus haittaavat päivittäistä työskentelyä niin luokissa kuin yhteisissä tiloissamme. Kunta10- kyselyssä yhteisömme sai hyvät tulokset, mutta erityisinä huolenaiheina aikuisilla nousi itseen kohdistettu fyysinen väkivalta oppilaiden taholta sekä henkinen väkivalta huoltajien taholta. Myös oppilaiden kokema väkivalta nousee aika-ajoin puheenaiheeksi. Tilaratkaisuissa, kalusteissa ja sisustuksessa tarvitaan muutoksia, sillä tällä hetkellä emme toteuta laadukasta työergonomiaa (psykososiaalinen, fyysinen) oppilaiden ja henkilöstön koulupäivässä.

Uusien työntekijöiden rekrytoinnissa painotetaan koulun toimintakulttuuriin liittyviä taitoja: yhteistyötaidot, yhteinen kehittäminen ja eriyttämisen taidot. Uuden työntekijän perehdytys ja perehtyminen koulun toimintakulttuuriin on rehtorin vastuulla, mutta tapahtuu käytännössä pitkälti oman opettajatiimin kollegojen kanssa toimien ja keskustellen. Rekrytoinnissa korostetaan valmiutta yhteisopettajuuteen. Koulun nykyisissä tiloissa yhteisopettajuutta voidaan kuitenkin toteuttaa rajallisesti, kun luokkahuoneiden välillä on paksut seinät.

Johtamisessa on otettu huomioon myös viestintä ja tiedon johtaminen. Koulu on sijoittanut kaikille yhteiset asiat Google Driveen. Myös tiimit dokumentoivat yhteiset asiansa Driveen.

Jokaviikkoinen Ys- aika rakentuu yhteisten asioiden informoinnista sekä tiimien työskentelystä. Rehtori lähettää työyhteisölle Wilmassa viikoittain viikkotiedotteen ajankohtaisista yhteisistä asioista. Tiimit ja yhteisön jäsenet tuovat omalta osaltaan viikkotiedotteen asialistalle sisältöä. Keskeinen yhteisten asioiden nopean viestinnän väylä on Wilma, sähköpostia käytetään vain tarvittaessa. Lisäksi viestintä on yhteisölle tärkeää koulun arkipäivän sujuvuuden kannalta koulupäivän aikana. Lukujärjestykset ja tilojen sijainti sekä tilavaraukset tulee olla selkeästi esillä. Tiedon poikkeavasta ohjelmasta ja yhteisistä tilaisuuksista, kerhoista sekä päivän ruokalistaista tulisi olla mahdollisimman ajantasaisesti saavutettavissa. Erityisesti kriisiviestintä ja turvallisuuteen liittyvä viestintä vaativat luotettavan, nopean viestintäkanavan. Digitaalinen viestintä onkin yksi koulumme kehityskohteista. Johto pystyisi parhaiten takaamaan tiedon saavutettavuuden ja tiedon perillemenon käyttämällä yhtä viestintäkanavaa. Nyt viestintä sirpaloituu eri käyttöjärjestelmiin ja tiedottamistapoihin; Wilma, sähköposti, google drive, ilmoitustaulut, yhteiset kokoukset, paperiset lomakkeet jne.

Kestävän kehityksen johtamisessa yhtenä isona haasteena on lajitteluun perustuvan jätehuollon puutteellisuus. Yhteistyö jätehuollosta vastaavan tahon kanssa ei toimi toivotulla tavalla. Muutoin pyrimme kouluna säästeliäisyyteen paperin ja sähkön käytössä. Myös kierrättäminen on koulun arkea. Lasten luontossuhteen vahvistaminen ja lähiympäristössä liikkuminen painottuvat oppimisessa. Ruokaa menee koulussa edelleen liikaa roskiin, yritämme muutoinkin kasvattamaan ekologiseen ruokailuun.

1.7 Opettajuus, koululaisuus, aikuisuus ja menetelmät

Pedagogisina menetelminä Kaivokselan koulussa käytetään mahdollisimman paljon yhteisöllisen oppimisen menetelmiä, tutkivaa oppimista, kokemuksellista oppimista, ongelmalähtöistä oppimista, vertaisoppimista ja pelioppimista. On tärkeää käyttää menetelmiä, jotka mahdollistavat yhteisen tiedonrakentelun, osallisuuden, aktiivisuuden ja yhteisöllisyyden.

Kaivokselan koulussa opiskelu on monialaista ja oppiaineiden rajat ylittävää. Oppimiskokonaisuudet ovat useamman oppiaineen välisiä yhteistyöprojekteja, joissa voidaan hyödyntää myös koulun ulkopuolisia tahoja. Opettajat kehittävät, suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat monialaisia oppimiskokonaisuuksia yhdessä oppilaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Nykyiset tilat antavat vain rajallisesti mahdollisuuden monimuotoiseen ja toiminnalliseen opiskeluun. Eriytyviä oppimiskäytäntöjä on vaikea järjestää tilojen ja niiden muunneltavuuden puutteen takia.

1.8 Opettajien yhteistyö

Kaivokselan koulussa toteutetaan yhteisopettajuutta. Uudessa oppimisympäristössä tätä pyritään tukemaan toimivien luku- ja tilajärjestysratkaisuiden avulla. Näin jokainen opettaja saa tukea ja voi hyödyntää omia vahvuuksiaan tiiviissä yhteistyössä kollegoiden kanssa. Yhteisopettajuuden muodot muovautuvat oppilaiden tarpeiden mukaan. Yksi opettaja kuuluu moneen eri suunnittelutiimiin ja toteuttaa opetusta yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan, toisen luokanopettajan tai aineenopettajan kanssa samanaikaisopetuksena tai omissa luokkatiloissaan rinnakkain.

Yhteisopettajuudessa opettajat voivat jakaa työtaakkaa keskenään ja helpottaa arkeaan. Oppilaat hyötyvät eri opettajien opetustyyleistä ja persoonallisuuksista ja oppivat erilaisia menetelmiä. Opettajat saavat tukea toisistaan ja pystyvät helpommin joustamaan äkillisissä tilanteissa, kun useampi opettaja tuntee esim. koko luokka-asteen oppilasaineksen.

Tällä hetkellä yhteisopettajuus kärsii koulurakennuksen pohjaratkaisusta, jossa kaikki opetustilat ovat erillisiä luokkahuoneita ilman mahdollisuutta kulkemiseen tai näköyhteyteen luokkahuoneiden välillä.

1.9 Oppilaiden osallisuus

Oppilaat ovat vaikutusvaltaisia ja aktiivisia toimijoita koulussamme. Heillä on mahdollisuus osallistua oppimisensa ja toimintansa suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin oppiaineissa, oppimiskokonaisuuksissa sekä koulun toiminnoissa ja tilojen käytössä. Oppilaat asettavat itse tavoitteita, keskustelevat ja pohtivat eri ratkaisuja, tekevät päätöksiä ja kantavat vastuun tekemisistään. Koulun aikuisten rooli on antaa oppilaiden osallisuudelle tilaa ja mahdollisuuksia sekä tukea opiskelijaa. Oppilas osallistuu oppimisprosessien suunnitteluun omien edellytyksiensä mukaan. Oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa monin eri tavoin. Oppilaan monipuolista osallistumista ja osallistamista seurataan ja arvioidaan arjen oppimisprosessien yhteydessä. Lisäksi oppimista ja opetusjärjestelyjen mielekkyyttä arvioidaan lukuvuosittain.

Oppilaskuntatoiminta on koulussamme aktiivista. Jokaiselta luokalta kuuluu yksi ryhmänsä valitsema oppilas oppilaskunnan hallitukseen, joka kokoontuu ohjaavien opettajien johdolla säännöllisesti. Oppilaskuntaideoi, arvioi ja suunnittelee koulun toimintoja ja tuo ehdotuksensa aikuisyhteisölle. Oppilaskunnan hallituksella on vuosittain oma budjettinsa, jonka käytöstä oppilaat päättävät.

Oppilaat toimivat välituntisin järjestettävien kerhojen ohjaajina. He tarjoavat kerhotoimintaa oman osaamisensa pohjalta aikuisen tuella, mutta hyvin itsenäisesti.

Koulussamme on myös kummioppilas- ja guruoppilastoimintaa, joissa oppilaat toimivat vertaisryhmissä opastaen ja tukien toisiaan oppituntien tai välituntien aikana. Oppilaat toimivat myös erilaisissa vastuutehtävissä, kuten "safka-agentteina" ja "KV- agentteina" antaen tukensa päivittäisessä ruokailussa ja kansainvälisten vierailuryhmien opastuksessa. Koulumme oppilaita kannustetaan ottamaan aktiivisesti osaa koulupäivän kokonaissuunnitteluun mukaan lukien välitunnit. Toimintoja suunnitellaan yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa, kuten liikunta- ja nuorisotoimi.

2. KAIVOKSELAN KOULU SYKSYLLÄ 2022

2.1 Oppimisympäristö ja oppimisen toimintatavat

Tavoitteena on löytää oppilaalle oma mielekäs tapa työskennellä ja oppia. Nuori oppilas pystyy arvioimaan mikä on hänelle sopivin tapa oppia. Valinnanmahdollisuus tuo oppijoille mukanaan vastuuta. Kun oppija valitsee oppimispaikan, hän sitoutuu toimimaan annettujen ohjeiden ja yhdessä sovittujen sääntöjen ja mallien mukaisesti. Koulussamme sovelletaan luottamuksen kehää, mikä ohjaa oppijaa yksin ja yhdessä arvioimaan oman työskentelyn ja työn laatua. Oppimistyyliä tunnistamalla ja tätä tietoa hyödyntämällä voidaan oppimistuloksia parantaa huomattavasti. Näin oppimaan oppimisen taidot kehittyvät optimaalisella tavalla.

Kaivokselan koulu on jaettu luokka-astesoluihin sekä englanninkielisen opetuksen soluun. Jokaisella solulla on oma solualue. Jokainen solualue toimii omana osana koulurakennuksen sisällä. Solualueella on suuri selkeästi rajattu tila, joka muodostuu yhdestä isosta tilasta. Solualueen keskellä oleva iso tila on koko solualueen keskus, joka suunnitellaan ja kalustetaan niin, että siellä voidaan joustavasti pitää opetustuokioita ja muita yhteisiä tapahtumia koko solualueen oppilasmäärälle. Solujen keskuksissa, joissa kokoontuu samaan aikaan paljon oppilaita, akustiikka on huomioitu erityisen hyvin. Koska koulumme pedagogiikka perustuu joustavalle ryhmämuodostukselle, on luotava avoimia tiloja rajat rikkovalle oppimiselle. Solualueet pitävät sisällään pienempiä oppimisen paikkoja, joissa äänieristys on myös hyvä. Solualueiden lisäksi koulusta löytyy paljon erilaisia työskentelytiloja, jotka vastaavat arjen tarpeisiin. Näitä tiloja saavat käyttää vapaasti sekä oppilaat että opettajat, ja ne ovat helposti varattavissa.

Tilat solualueilla tulee olla helposti muunneltavia oppilasryhmien tarpeiden mukaan. Solun tilat voidaan jakaa väliseinien tai kalusteiden avulla joko pienemmiksi tiloiksi tai vaihtoehtoisesti suuremmiksi ryhmätyötiloiksi väliseiniä avaamalla. Lisäksi toimivat säilytystilat niin oppilaille kuin henkilökunnallekin takaavat kouluympäristön siisteyden ja toimivuuden. Kaivokselan koulu on kengätön koulu, ja kaikki tilaratkaisut tukevat sitä. Kengättömyys on otettu huomioon säilytysratkaisuissa sekä pintamateriaaleissa.

2.3 Soluista ja moduuleista koostuva monitoiminen rakennus

Lasten työtuolien tulee olla eri tarkoituksiin muuntuvia ja niitä tulee voida säädellä, jotta opetustiloja voivat käyttää eri ikäiset käyttäjät. Hyvä ergonomia takaa myös työskentelyrauhaa ja on ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa.

Pedagoginen työryhmä ei näe pulpetteja tarkoituksenmukaisina, vaan opetustiloissa on käytössä eri tavoin yhdisteltäviä pöytiä ja lapsille on kotiluokissa lokerikot tai laatikot, joissa tavaroita voidaan säilyttää. Oppilaiden työpöydät ovat riittävän korkeita, jotta aikuinen voi katsoa lasten töitä samasta tasosta eikä ylhäältä alas. Aikuisten ergonomia paranee huomattavasti.

Tiloissa tulee olla mahdollisuus luonnonvalon hyödyntämiseen (energiansäästö). Lisäksi valokatkaisijoiden tulee mahdollistaa valojen määrän säätely tiloissa kulloisenkin tarpeen mukaan.

2.4 Tilasijoittelu

2.4.1 Tilojen muutostarpeet pähkinänkuoressa

- Pihan ajo-/ huoltotie ei sijoitu koulun pihalle eikä varsinkaan kulkemaan koulun editse, vaan se muutetaan kulkemaan koulun pihan ulkopuolella. Uutta reittiä varten tehdään hakemus kaavamuutokseen.
  - Turvallisuus, eli liikenteen aiheuttamien vaaratilanteiden välttäminen, on tähän ensimmäinen peruste.
  - Toisaalta koulun kaikki ulko-ovet saadaan käyttöön oppilasmassan siirtymisiin rakennukseen sisälle ja ulos yhden oven sijaan.
- Kullakin luokka-asteella tulee olemaan jatkossa ainakin 4 suomenkielistä rinnakkaisluokkaa ja yksi englanninkielinen luokka.
  - Koulu toimii jatkossa luokka-astesoluissa (7kpl); ykkösluokat, kakkosluokat jne. sekä englanninkielisen opetuksen solu
  - Luokka-asteen neljä luokkaa jakaantuvat opetustyössä pareiksi, jotka tarvitsevat oman yhteisen tilan lisäksi eriyttämistilat.
- Erityisopetuksen pienryhmät ja valmistavan opetuksen ryhmät sijoittuvat pareina solujen väliin käytävätilojen keskivaiheille.
  - Pienryhmien ja yleisopetuksen ryhmien välillä tehdään pedagogista yhteistyötä, mikä huomioidaan tiloja suunniteltaessa.

2.4.2 Henkilöstötila

Kaivokselan koulu on vahvasti yhteisöllinen. Koko henkilökunnalla on yhteiset työskentely- ja taukotilat sekä riittävän suuret sosiaalitilat eli suihkut ja wc-tilat. Henkilöstötilassa on tarpeeksi säilytyskaappeja sekä naulakoita kaikille.

Henkilökunnan tilassa tulee olla riittävän suuri tila yhteisille kokouksille, johon koko henkilöstö mahtuu kerralla istumaan. Tämän lisäksi löytyy pienempiä tiloja, jotka mahdollistavat erilaiset palaverit ja hiljaisen työskentelyn. Henkilöstötila toimii myös rauhoittumis- ja vetäytymistilana henkilöstölle kiireisen työpäivän aikana. Sen akustiikka, valaistus ja kalustus mahdollistavat tämän.

Henkilöstötilan yhteydessä on riittävän suuret sosiaalitila, jotka mahdollistavat työmatkaliikunnan ja esim. suihkussa käymisen. Tilassa on myös keittiö, jossa tilaa pienimuotoiselle ruoanvalmistukselle, eväiden säilytykselle sekä kahvinkeitolle.

2.4.3. Oppilashuollon tilat

Oppilashuollon asiantuntijoiden tilat tulevat sijoittumaan hallinnon tilojen rinnalle toiseen kerrokseen. Koulupsykologi, kuraattori ja terveydenhoitaja tarvitsevat kukin oman työhuoneensa, sillä he työskentelevät koululla samoina päivinä. Oppilashuollon tiloihin kuljetaan koulun päätyovesta ja heidän tiloihinsa pääsee kulkemaan yhteisen aulan kautta. Oppilashuollon monialaiset neuvottelut edellyttävät erillistä neuvottelutilaa hallinnon tilojen yhteydessä.

2.4.4 Rehtorin ja apulaisrehtorin tilat

Rehtorin tila sijaitsee hallinnon tilojen yhteydessä. Rehtorin työn kannalta sen tulee olla riittävän meluton ja äänieristetty. Tämä mm. siksi, että rehtorin työ sisältää päivittäin luottamuksellisia keskusteluita. Rehtorin työ edellyttää aika ajoin intensiivistä keskittymistä, mihin tarvitaan rauhallinen työympäristö. Rehtori järjestää huoneessaan mahdollisuuden oppilaan rauhoittumiseen ja opiskeluun tilanteen niin vaatiessa.

Apulaisrehtori tarvitsee oman työtilan. Sen tulee täyttää samat kriteerit kuin rehtorin tilan.

2.4.5. Hallinnon neuvottelutila

Hallinnon tilojen yhteyteen sijoittuu neuvottelutila, jossa järjestetään mm. yhteisöllisen hyvinvointiryhmän (YHR) ja oppimisen tuen ryhmän (OTR) säännölliset kokoukset, monialaiset asiantuntijatapaamiset yksittäisten oppilaiden asioissa, nivelvaihepalaverit sekä johtoryhmän kokoukset.

2.4.6 Opetusteknologia

Kaivokselan koulussa jokaisella oppilaalla on oma langaton pääte, esimerkiksi tabletti tai chromebook, joka tukee sähköisiä oppimateriaaleja esim. classroom. Näin käyttöön saatavat digitaaliset oppimisympäristöt mahdollistavat myös uudella tavalla yhteisöllisen oppimisen; oppilaiden ei tarvitse olla välttämättä enää samassa tilassa keskenään ja oppiainerajat ylittävä monialainen oppiminen mahdollistuu entistä paremmin. Osaltaan

tämän mahdollistaa koko koulun alueella hyvin toimiva avoin langaton verkko, joka mahdollistaa myös oppilaiden omien mobiililaitteiden käytön.

Henkilökohtaiset päätteet ladataan joka päivä oppilaan kotona. Latausmahdollisuuksia yksittäisille laitteille löytyy myös jokaisesta solusta latauskärryistä. Pistorasioita on riittävästi eri puolilla opetustiloja. Osa pistorasioista on sijoitettu siten, että myös keskellä tilaa voidaan hyödyntää teknisiä laitteita. Myös siirrettävien näyttöjen vaatimukset tässä suhteessa on huomioitu.

Opetustiloissa on useampia pintoja esimerkiksi avattavissa äänieristävissä väliseinissä sekä liikuteltavia näyttöjä, joihin voi heijastaa opetusmateriaaleja tai tietokoneen näytön myös esimerkiksi chromecastin avulla.

Koulussa on käsityön tilojen yhteydessä mediatila, jossa voi äänittää ja kuvata käyttäen myös green screeniä sekä tilaa robotiikalle.

Näyttämön AV-tekniikan sekä verhojen säätömahdollisuus on erillisessä liikuteltavassa yksikössä, jolloin tekniikan ohjaus on joustavasti mahdollista myös esimerkiksi monitoimitilassa olevasta katsomosta käsin.

Koulussa on toimiva äänentoisto ja kuulutusjärjestelmä sekä infonäytöt. Infonäytöt tulee sijoittaa soluihin sekä aulaan.

2.4.7 Koulun piha ja lähialueet

Koulun lähialueet tarjoavat mahdollisuuden laajentaa oppimisympäristöä lähiluontoon ja muihin luontokohteisiin, yrityksiin, kulttuuri- ja kirjastokohteisiin ja harrastustoimintoihin. Pääkaupunkiseutu virikkeineen on saavutettavissa koulultamme käsin helposti.

Piha-alueemme muodostuu koulun omasta välituntipihasta, jota osan vuodesta täydentää kaupungin liikunta-alue koulun vieressä.

Koulun piha tullaan peruskorjauksen yhteydessä remontoimaan, sillä tällä hetkellä se ei tarjoa riittävästi mahdollisuuksia aktivoivaan välitunnin viettoon. Välitunneilla sattuu paljon konflikteja oppilaiden välillä, kun mielekästä tekemistä on liian vähän.

Pihasta muodostuu toiminta-alue liikunta-alueineen ja -varusteineen. Se tarjoaa mahdollisuuksia rauhoittumiselle sekä aktiiviselle leikille, pelille ja liikunnalle.

Piha-alueen autotie ei kulje pääovemme edestä, vaan yleinen tie päättyy koulun eteläpäätyyn. Välitunneille ja välitunneilta siirrytään useasta eri ovesta, jolloin kutakin luokka-astesolua varten on oma sisään- ja uloskäynti.

2.4.8. Varastot ja säilytystilat

Koulussamme tulee olla monenlaisia varastoja, eri tarkoituksiin. Kun tavarat ovat oikeilla paikoilla ja koulu on siisti tuo se viihtyvyyttä kouluun. Opetustarvikkeet tarvitsevat oman varaston, josta opettajat voivat hakea omaan luokkaan vihkoja, kyniä, kumeja yms. Oppikirjoilla tulee olla oma varasto, jossa säilytetään ylimääräisiä kirjoja. Kun kouluun tulee uusi oppilas pääsee hän heti kiinni opiskeluun, kun varastosta voi hakea kirjan uudelle oppilaalle.

Koulussamme on yksi iso kuvataidetarvikevarasto, jossa säilytetään kaikki kuvataiteeseen liittyvä materiaali.

Liikuntasalin yhteydessä tulee olla varasto, jossa säilytetään urheilutarvikkeita. Tarvitsemme myös pienemmän varaston koulumme liikuntasalin iltakäyttäjille.

Musiikkiluokan soittimet tarvitsevat oman varaston, johon soittimet laitetaan pois oppilaiden käytöstä.

2.4.9. Kestävä kehitys

Haluamme opettaa ja noudattaa kestävän kehityksen periaatteita uudessa koulurakennuksessa. Oppilaat opetetaan lajittelemaan jätteet jo luokasta lähtien ja toimittamaan eri jätteet niille varattuihin jäteastioihin. Myös koulun jätekatoksista löytyy lajitteluastiat kaikille eri jätteille ja oppilaat voivat käydä itse tyhjentämässä luokkien paperi-, pahvi- ja muovijätteet jätekatokseen. **Kiertotalous**

2.5 Koulupäivän rakenne

Koulupäivän perusrakenne perustuu kaksoistunteihin, joiden jälkeen on tauot. Toiveena on saada koulupäivän sisään kaksi puolen tunnin taukoa jokaiselle oppilaalle. Toinen tauoista voi liittyä ruokailun yhteyteen. Oppilastilanteen mukaan koulu sopeuttaa tuntien järjestystä ja taukojen paikkoja parhaiten sopivaksi vuosittain.

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
8.15	Oppitunti 1	Oppitunti 1	TATA valinnainen	Yhteissuunnittelu (tiimi)	Oppitunti 1
9.00	Oppitunti 2	Oppitunti 2		Oppitunti 2	Oppitunti 2
9.45-10.15	Tauko	Tauko	Tauko	Tauko	Tauko
10.15	Oppitunti 3	Oppitunti 3	Oppitunti 3	Oppitunti 3	Oppitunti 3

11.00	Oppitunti 4	Oppitunti 4	Oppitunti 4	Oppitunti 4	Oppitunti 4
10.30-12.00	ruokailut	ruokailut	ruokailut	ruokailut	ruokailut
12.00-12.30	Tauko	Tauko	Tauko	Tauko	Tauko
12.30	Oppitunti 5	Oppitunti 5	Oppitunti 5	Oppitunti 5	Sova valinnainen
13.15	Oppitunti 6	Oppitunti 6	Oppitunti 6	Oppitunti 6	Oppitunti 6
14.00			Yhteissuunnittel u aika: kokous/tiimi		

Koululla on käytössä koulupäivän katkaisevat kaksi pitkää välituntia, jolloin järjestetään oppilaille erilaisia toimintoja, jotka tukevat oppilaan kasvua ja kehitystä myös kulttuurin ja taiteen sisältöjen avulla. Koulupäivän rakenne laaditaan siten, että perusopetuksen lisäksi pystytään tarjoamaan työpäivään myös muita kasvatuksellisia sisältöjä. Kaikki toiminta on ohjattua ja sisällöt suunnitellaan siten, että ne tukevat oppilaan koulutyötä ja vahvuuksia. Oppilaiden pitää tuntea toiminta mielekkääksi ja koulupäivää rikastuttavaksi. Tauon tarkoitus on toimia vastapainona muulle koulutyölle. Taukojen toimintaa vetävät niin oppilasohjaajat kuin opettajatkin.

Viikosta varataan myös aikaa suunnitella oman tiimin kanssa tulevia oppitunteja. Tiimijalla kokoontuu koko luokka-asteen tiimi, jotka yhdessä suunnittelevat seuraavan opetettavan kokonaisuuden. Yhteiset tiimijajat mahdollistavat suurempien tiimien kokoontumisen, jolloin S2-opettajat, resurssiopettajat sekä erityisopettajat voivat suunnitella toimintaa yhdessä luokanopettajien kanssa.

2.6. Muu kasvatuksellinen tuki ja toiminta

Kaivokselan koulussa toimii yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR), johon kuuluvat rehtori, apulaisrehtori, kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi, koulukuraattori, opinto-ohjaaja ja

laaja-alainen erityisopettaja. Yksittäisissä oppilasasioissa kootaan moniammatillinen ryhmä, jossa kokoonpano vaihtelee oppilaan tarpeen mukaan.

Kaivokselan koulussa toimii myös oppimisen tuen ryhmä (OTR), johon kuuluvat rehtori, laaja-alaiset erityisopettajat sekä erityisluokanopettajat. Oppimisen tuen ryhmä konsultoi koulun opettajia oppilaiden pedagogiseen tukeen liittyvissä asioissa.

Moniammatillinen yhteistyö on koulussamme osa jokapäiväistä arkea. Yhteistyö sujuu saumattomasti, koska henkilöstön tilojen yhteydessä on koulupsykologin, kuraattorin, sekä terveydenhoitajan tilat. Tilojen suunnittelussa on huomioitu, ettei oppilaiden yksityisyys vaarannu ja jonotus näihin tapahtuu niin, ettei kukaan muu sitä näe.

Hallinnon tilat eli rehtorien ja koulusihteerin huoneet ovat henkilökunnan tilojen yhteydessä. Koulun johto nivoutuu näin luontevaksi osaksi arjen toimintaa ja on saavutettavissa päivän aikana. Henkilöstötilojen yhteydessä olevia muunneltavia pienempiä tiloja on mahdollista käyttää myös moniammatillisiin palavereihin.

Erityisopetuksen, S2-opetuksen ja resurssiopetuksen järjestäminen on luonteva osa oppilaan koulupäivää siten, että siihen tarvittavat tilat sijoittuvat luontevasti lähelle luokka-astesolua tai joustavasti sen yhteyteen. Osa-aikaisen erityisopetuksen järjestelyissä suositaan uusia pedagogisia keinoja kuten konsultoivaa erityisopetusta, samanaikaisopetuksen eri muotoja sekä oppimista kuntouttavia intensiiviopetuksen jaksoja. Kaikki lapset yhdessä käyttävät samoja tiloja ja kaikki pienemmät eriyttämistilat ovat sekä yleisopetuksen että erityisopetuksen, S2-opetuksen ja resurssiopetuksen käytössä. Pienempiä eriyttämistiloja on tarpeeksi monta jokaisessa solussa. Oppilaiden koulupäivä pysyy eheänä eikä mahdollisesti turvattomuutta tuovia siirtymiä tule liikaa.

Myös erityisen tuen pienryhmät sekä valmistavan opetuksen ryhmät sijoittuvat tarkoituksenmukaisesti pareittain solujen yhteyteen. Tämä mahdollistaa sekä pienryhmien keskinäisen yhteistyön että oppilaiden integroitumisen oman yhteistyöluokkansa kanssa niin, että siirtymät ovat mahdollisimman helppoja oppilaille.

Eriyttämistiloja sekä muita soluista joustavasti muunneltavia pienempiä tiloja tarvitaan sekä erilaisiin erityisopetuksen toimintoihin että yleisopetuksen erilaisiin joustaviin opetusjärjestelyihin. Näitä tiloja käyttävät tarvittaessa myös koululla koulupäivän aikana käyvät terapeutit.

Eriyttämistiloja ja muunneltavia tiloja on solujen yhteydessä tarpeeksi, ja opetuksen eriyttämiseen tarvittavat materiaalit saatavilla kaikkien oppijoiden hyödyksi. Soluissa on tarpeeksi kaappi- ja varastotilaa erityisopetuksen sekä S2-opetuksen välineistölle, jossa ne ovat kaikkien opettajien saatavilla. Erityisopettajien ja S2-opettajien henkilökohtaisille materiaaleille ja välineille on järjestetty säilytystilaa esimerkiksi henkilöstötilojen yhteyteen tai muuten järkevästi sijoiteltuna solujen yhteisten varastojen yhteyteen.

Myös koululla järjestettävä kerhotoiminta tukee koulun kasvatuksellista toimintaa. Koulun tiloja on mahdollista käyttää kerhotoimintaan sekä ennen että jälkeen opetuksen. Ulkopuolisten tahojen kerhotoimintaan käyttämät tilat on tarkoin mietitty sijoittelultaan ja niissä on mahdollisuus lukita säilytyskaapit tai sulkea tiettyjä välioivia, jotta koulun tavarat ja ulkopuolisten käyttäjien tavarat eivät sekoitu. Erityisesti tämä on huomioitu liikuntasalin ulkopuolisessa käytössä. Lisäksi ulkopuolisilla käyttäjillä ja aamu- ja iltapäiväkerhoilla on omia säilytystiloja käyttämiensä tilojen yhteydessä. Myös kulkeminen kerhojen käyttämiin tiloihin ja varsinkin liikuntasaliin on mietitty niin, että ulkopuolisilla käyttäjillä ei ole pääsyä kaikkiin koulun tiloihin.

2.7. Käyttäjäpalvelut: Koulu sydämenä, yhteistyökumppanit ja muut oppimispaikat

Koulun monipuoliset ja joustavat tilat mahdollistavat myös muiden tahojen ja ikäryhmien toiminnan koulussa koulupäivien ulkopuolella ilta-aikaan ja viikonloppuisin. Harrastustoimintaa, esim. soittotunteja, järjestetään osittain jo koulupäivän aikana.

Koulussa toimii aamu- ja iltapäiväkerhoja, ja ne vaativat tiloja omaan toimintaansa. Nämä tilat ovat osa koulun muita tiloja, ja niitä hyödynnetään opetuksessa koulupäivän aikana.

Urheiluseurat käyttävät liikuntatiloja. Liikuntatiloja suunniteltaessa on otettu huomioon, että tilat soveltuvat monenlaisiin eri lajeihin ja useiden eri seurojen tarpeisiin, kuten myös koulun omiin tarpeisiin. Iltakäyttäjillä on oma reittinsä koulun tiloihin iltaisin. He käyttävät koulun pääovea, jonka kautta pääsevät suoraan liikuntasaliin kulkematta koko koulun läpi. Iltakäyttäjille on varattu omia säilytystiloja heidän liikuntavälineilleen lähellä liikuntasalia.

Musiikkiopistot vuokraavat koulun musiikkiluokkaa, ja siellä pidetään musiikkileikkikoulua ja soittotunteja koulupäivän ulkopuolisina aikoina. Musiikkiluokka muodostaa ison tilan, jota voidaan jakaa pienempiin, akustisesti järkeviin tiloihin, joissa pystyy pitämään soittotunteja niin yksilöille kuin ryhmille.

3. Koulun toimijoiden ääni

3.1 Tarinoita koulupäivästä

Ellinoora Ekaluokkalaisen päivä Kaivokselassa

Ellinoora Ekaluokkalainen tulee aamulla kouluun puoli kahdeksaksi osallistuakseen aamupäivätoimintaan. Aamu- ja iltapäivätoimintaan on koululta osoitettu riittävän suuret ja joustavat tilat, joista löytyy tiloja rauhalliseen työskentelyyn (läksyt), toiminnalliseen

työskentelyyn (askartelut, lautapelit), rauhoittumiseen (lepäämiseen), leikkimiseen ja välipalan syömiseen. Tilassa on myös hyvä tilat vaatteiden ja kenkien säilytykseen.

Kun koulupäivä alkaa, Ellinoora tulee sisään omasta pienten solun sisäänkäynnistä, jossa ei pääse syntymään ruuhkaa. Kengät hän jättää kuraeteisen kenkähyllyille ja ulkona kastuneet hanskat kuivauskaappiin.

Pienten solussa on jokaisella oppilaalla kotiluokka ja oma naulakkopaikka. Opettaja on jo luokassa, kun Ellinoora tulee sisälle. Ensimmäisellä oppitunnilla on matematiikkaa. Matematiikan tunneilla tehdään pistetyöskentelyä. Osa oppilaista jää kotiluokkaan ohjaajan kanssa tekemään pöytätehtäviä, osa lähtee luokanopettajan kanssa kotiluokan ulkopuolelle tekemään lukusuoraharjoituksia yhteisten tilojen lattialle tehdyllä lukusuoralla. Solun yhteydessä olevassa erityttämistilassa tehdään toiminnallisia tehtäviä, kuten muovailua tai laskutarinoita erilaisilla välineillä erityisopettajan kanssa. Ellinoora saa tukea erityisopettajalta matematiikan tunneilla ja hänen lukukäsitteensä ovatkin alkaneet selkiytyä viikottaisen tukitunnin avulla. Kaikille tarvittaville välineille on hyvät säilytystilat solun yhteisissä tiloissa. Myös solun lähellä toimiva pienryhmä osallistuu säännöllisesti Ellinooran luokan kanssa toimintaan.

Matematiikan tunnin jälkeen Ellinoora siirtyy pukeutumaan ja hakee lopuksi jalkaan kenkensä oman solun kenkäeteisestä. Ulos hän kulkee turvallisesti alaluokkalasiten ovesta ja heti oven ulkopuolelta alkaa koulun välituntipiha. Välituntipihalla on riittävästi tilaa ja monipuolisia leikkivälineitä (kiipeilytelineitä, hämähäkkikeinu sekä trampoliini) sekä mahdollisuus pelata palloa useammalla mini-areenalla. Ellinoora nauttii pitkästä puolen tunnin välitunnista, jonka aikana ehtii leikkiä monta leikkiä tai vaikka pelata pidemmänkin jalkapallopelin.

Välitunnin jälkeen kaikki ekaluokkalaiset kokoontuvat solun yhteiseen aulaan lyhyeen lauluhetkeen, jonka jälkeen lähdetään porrastetusti syömään. Ruokalassa on miellyttävä akustiikka ja tarpeeksi linjastoja, jotta ruokaa ottaessa ei pääse syntymään pitkiä jonoja. Myös ruokailupaikkoja on riittävästi. Astiat Ellinoora palauttaa tiskilinjastolle, jonka korkeus on pienille oppilaille sopiva ja tämäkin sujuu ilman suuria ruuhkia ja jonottamista.

Ruokailun jälkeen Ellinooralle tulee tarve käydä wc:ssä. Wc:itä on kätevästi eri puolilla koulua, joten Ellinooran ei tarvitse lähteä kovin kauas. Vessassakäynnin jälkeen Ellinoora voi palata omassa tahdissa soluun, sillä sinne on mahdollista kulkea turvallista ja rauhallista reittiä pitkin. Solussa yksi valvova aikuinen odottelee ruokailusta palaavia oppilaita ja he voivat hakeutua vapaavalintaiseen rauhalliseen toimintaan solun mukaviin sopukoihin. Ellinoora valitsee muistipelin pelaamisen kahden luokkakaverin kanssa ja he sujahtavat pieneen katokseen solun takanurkassa. Lukunurkkauksessa on jo muutama oppilas lukemassa omia kirjojaan.

Kun kaikki ovat palanneet ruokailusta puolet ekaluokkalaisista kokoontuu yhteiselle musiikintunnille solun keskiosaan ja toinen puoli siirtyy kahteen opetustilaan kuvaamataidon tunnille. Tänään Ellinoora pääsee soittamaan rytmisoittimia yhdessä muiden kanssa. Ensi viikolla luokat jakautuvat toisinpäin ja jokainen pääsee vuorollaan yhteisen musisoinnin ja kuvataiteen pariin sekä tutustuu koko solun opettajiin, kun opettajat vuorottelevat vetovastuussa taito- ja taideaineissa.

Musiikintunnin jälkeen Ellinooran koulupäivä päättyy ja hän hakee reppunsa omasta kotiluokastaan sekä jättää sisäkengät niille varattuun paikkaan kenkäeteisessä. Ellinoora lähtee tänään koulusta poikkeuksellisesti suoraan kotiin, sillä hänellä alkaa soittotunti jo iltapäivällä. Hän poistuu solun omasta ovesta, joka johtaa turvalliselle koulun pihalle. Kotiin Ellinoora pääsee kävelemään lähes koko matkan kävelyteitä pitkin.

Vladimir Viitosluokkalaisen päivä Kaivokselassa

Vladimir saapuu kouluun pyörällä tai skuutilla, riippuen siitä minkä välineen hän on aamulla kotona valinnut. Koulun pihaan saapuessaan Vladimir lukitsee pyöränsä niille erikseen varattuun katokseen tai skuuttitelineeseen, jossa oppilaat eivät oleskele välituntisin. Vladimir siirtyy odottamaan kellonsoittoa koulun pihaan kävelijöiden portista, joka sijaitsee koulun pihan eteläpuolella ja sinne on käynti kävelytietä pitkin. Pihalla Vladimir tapaa luokkatoverinsa ja ehdii vaihtaa heidän kanssaan pari sanaa pienoisareenan reunalla katsellen jo käynnissä olevaa jalkapallopeliä. Pihalla on myös katoksia ja penkkejä siltä varalta että sataa. Pihalla on myös pallolaatikko, josta voi noutaa pallon muilla välitunneilla. Ensimmäisen valvonnan pihalla suorittaa vartija eli kouluisäntä tai koulunkäynnin ohjaajat.

Kellojen soidessa oppilaat tulevat sisään rauhallisesti ja turvallisesti jokainen luokka-aste omasta sisäänkäynnistään, joten oville ei synny suuria ruuhkia. Vladimir jättää kenkensä solunsa kenkäeteiseen ja vie vaatteensa oman kotiluokkansa eteen, jossa jokaisella on oma paikkansa. Solussa on miellyttävän rauhallista ja valo- ja akustiikkaratkaisut tukevat oppilaita rauhoittumaan ja etsimään omat paikkansa ensimmäistä opetustuokiota varten.

Tällä viikolla viidesluokkalaiset työskentelevät pienissä ryhmissä omien tutkimusprojektiensa parissa. Kaikki kokoontuvat yhteiseen suurempaan luokkatilaan aamun ohjeita varten. Viidensien luokkien opettajat kertaavat mihin jokaisen ryhmän tulisi tänään keskittyä työskentelyssään ja yhdessä käydään läpi se, miten oman tekstin ja Google Slides -esityksen kieliasua voi parantaa sekä tehdä esityksestä mielenkiintoisempi käyttämällä ohjelman tarjoamia toimintoja. Opettajat kertovat missä tiloissa oppilaat saavat työskennellä seuraavan kahden tunnin ajan ja mistä tiloista löytyy opettaja koko ajan antamassa ohjeita, jos tietokoneiden kanssa tulee haasteita. Vladimir ja hänen ryhmänsä ottavat Chromebookit

solun latauskärrystä ja etsivät itselleen työskentelypaikan solun aulasta. S2-opettaja työskentelee tänään Vladimirin ryhmän kanssa auttaen heitä käyttämään oikeaa sanastoa omaan työhönsä ja käyden läpi oikeinkirjoituksen asioita heidän työstään.

Ryhmätöitä ja paritöitä on viitosten solussa helppo tehdä, sillä tilat antavat siihen hyvät mahdollisuudet. Jos tehdään paljon taitoa ja keskittymistä vaativaa työtä, niin siihen tulee mukaan myös erityisopettaja ja muita avustajia ja resurssiopettajia. Heille löytyy pienempiä eriyttämisen tiloja solun sisältä tai heti sen läheisyydestä. Akustiikka on toimiva ja myös täydellistä rauhaa tarvitsevat oppilaat voivat löytää oman soppensa.

Kahden tunnin työrupeaman jälkeen viidesluokkalaiset siirtyvät ruokailemaan koulun avaraan ja valoisaan ruokalaan. Kädet saa pestyä kätevästi matkalla, josta löytyy käsienpesuun riittävä määrä pesualtaita. Oppilaat menevät ruokailemaan oman opettajan johdolla ja istuvat yleensä samassa paikassa päivittäin. Ruokalan akustiikka on miellyttävä ja Vladimir keskustelee kavereidensa kanssa loppuviikon suunnitelmista. Ruokailun jälkeen yläluokkalaisilla on pitkä välitunti, johon siirrytään oman solun eteistilojen kautta. Vladimir vetää välitunnilla pienemmille koodauskerhoa alaluokkalaisten solussa, joten hän siirtyy sinne. Kerhon vetäminen on Vladimirin mielestä mukavaa ja on kiva tutustua pienempien oppilaiden tiloihin ja heihin muutenkin paremmin.

Välitunnin päätyttyä Vladimir käy hakemassa omasta säilytyslokerostaan luokasta saksan kirjansa ja siirtyy naapurisoluun saksan tuntia varten. Saksan tunnin jälkeen Vladimirillä olisi vielä matematiikkaa oman ryhmänsä kanssa, mutta hän siirtyy alakertaan oman äidinkielen tunnille, joilla hän käy kerran viikossa. Koulupäivän päätyttyä Vladimir pakkaa reppunsa ja siirtyy koulun pääaulaan odottamaan liikuntakerhon alkamista. Kerran viikossa Vladimir käy pelaamassa sählyä koulun tiloissa, paikallisen sählyseuran vetäjän ohjaamassa kerhossa. Tämä on kätevää, sillä liikuntaharrastukseen siirtymiseen ei mene yhtään ylimääräistä aikaa. Kerhon jälkeen Vladimir lähtee kotiinsa noudettuaan pyöränsä koulun pyöräparkista.

Olga Opettajan päivä Kaivokselassa

Olga Opettaja saapuu aamulla koululle omalla autollaan, sillä hän asuu kauempana toisen kunnan puolella. Koulun pihaan ajaessaan, Olga saapuu tontille koulun huoltopihan kautta. Hän avaa koulun portin autosta käsin kauko-ohjaimella ja ajaa rauhallisesti koulun sisäpihalla oleville opettajien pysäköintipaikoille. Olga sulkee koulun portin ja katsoo, että se sulkeutuu kunnolla.

Aamunsa Olga aloittaa henkilöstötilasta ja keittää koulun termoksen täyteen kahvia, että seuraavillekin tulijoille on kahvia valmiina. Hän juttelee hetkisen koulusihteerin kanssa niitä näitä ennen kuin vie omat henkilökohtaiset tavaransa niille varattuun säilytyskaappiin.

Koulun henkilöstötila on mukavasti sisustettu ja siellä on kiva viettää aikaa niin töitä tehden kuin rentoutuen hetkisten oppituntien jälkeen.

Olgalla on tiimipalaveri aamulla ennen oppituntien alkua, joten hän siirtyy omaan soluunsa. Siellä luokanopettajat, erityisopettaja ja resurssiopettaja käyvät läpi tulevan viikon suunnitelmat ja sen, kuka vastaa mistäkin tilanteesta viikon aikana. Eri ryhmien kokoonpanot käydään myös läpi ja se, missä tilassa kukin opettaja toimii eri tunneilla. Tämän jälkeen Olga siirtyy omaan kotiluokkaansa tarkistamaan vanhemmilta tulleet viestit ja sen, että kaikki seuraavan tunnin materiaalit ovat kunnossa. Olga huomaakin, että värillisiä papereita ei ole riittävästi kuvaamataidon tuntia varten ja hän ehtii hakea ne heti solun ulkopuolella olevasta kuvataiteen varastosta ennen oppilaiden saapumista.

Oppilaat saapuvat omaan soluunsa kellonsoiton jälkeen ja Olga on tervehtimässä tulijoita solun aulassa. Hän muistuttelee mihin kenenkin täytyy mennä aamun ensimmäistä tuntia varten, joka on matematiikan ryhmätunti. Ohjattuaan oman kotiryhmänsä oppilaat oikeisiin työskentelypisteisiin Olga siirtyy oman ryhmänsä luokse. Oppilaat ovat jo aloittaneet työskentelemään pulmatehtävien parissa, jotka Olga on jakanut heille Google Classroomin kautta. Oppilaille tämä työskentelytapa on tullut syksyn aikana tutuksi ja he tietävät, että he aloittavat työskentelyn jo ennen kuin Olga ehtii saapumaan tilaan. Matematiikan tunnin jälkeen Olga ohjaa oppilaat palauttamaan koneet niiden säilytyskärryihin ja oppilaat siirtyvät välitunnille.

Välitunnin aikana Olga piipahtaa henkilöstötilassa ja hakee muutaman tiedotteen jaettavaksi omasta lokerostaan. Koulukuraattorilla on Olgalle asiaa ja he pysähtyvät keskustelemaan oppilasasiasta hänen työhuoneessaan, joka on henkilöstötilan lähellä.

Välitunnin jälkeen Olgan päivä jatkuu oman solun oppilaiden kanssa vielä kolmella oppitunnilla, joita pidetään oman solun lisäksi koulun käsityösolussa. Siellä työskentely on mukavaa, kun sekä pehmeiden että kovien materiaalien ryhmät ja opettajat ovat lähellä toisiaan ja oppilaat voivat siirtyä luontevasti ja turvallisesti tilasta toiseen riippuen siitä missä vaiheessa heidän työnsä ovat.

Oppituntien jälkeen Olga jää omaan kotiluokkaansa tekemään töitä koneen ääressä ja vastailee vanhempien viesteihin sekä päivittää oppilaiden papereita. Iltapäivällä koko henkilöstö kokoontuu yhteiseen kokoukseen henkilöstötilaan. Tila on riittävän kokoinen yli 50 hengen kokouksia varten ja siellä on helppo heijastaa esityksiä yhteisesti nähtäväksi. Kokouksen jälkeen Olga jää vielä koululle henkilöstön yhteiseen sählyvuoroon ja käy vaihtamassa urheiluvaatteet päälleen henkilöstön avarissa sosiaalityötiloissa. Liikunta työpäivän päätteeksi auttaa hyvin karistamaan päivän murheet ennen kotiinlähtöä.

3. 2 Kooste oppilaiden, huoltajien ja opettajien näkemykset hyvästä oppimisympäristöstä

Kaikkien osapuolten yhteneväiset näkemykset

- Koulu on turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö. Sisäilma on puhdasta.
- Koulussa saa tehdä rauhassa töitä.
- Koulussa on avoimia, isompia oppimistiloja ja niiden rinnalla sekä yhteydessä on eriyttämistiloja.
- Koulu ei ole meluisa ja levoton. Akustiikka huomioidaan tila- ja materiaaliratkaisuissa.
- Oppimisvälineistö ja -laitteet vastaavat nykytekniikkaa ja ne pidetään kunnossa.

Huoltajien näkemykset

- Koulun aikuiset ja lapset tuntevat toisensa. Lapsista välitetään aidosti.
- Digitalisaation mahdollisuudet otetaan monipuolisesti huomioon oppimisessa ja opettamisessa.

Oppilaiden näkemykset

- Oppilaiden WC- tilat ovat siistit ja viihtyisät.
- Koulumatkalla tie koululle on turvallinen ja kävelyväylä leveä.
- Oppilailla on useampia ulko-ovia käytössään.
- Koulupihaan aidat ovat siistit ja kunnossa.
- Pihassa on pyörätelineet, joihin voi turvallisesti jättää pyöränsä tai skuuttinsa.
- Koulu on täysin kengätön.
- Omille tavaroille ja vaatteille on riittävästi säilytystiloja.
- Valaistus on riittävää ja valon eri sävyjä on käytössä. Oppimistiloissa on lukulamppuja.
- Koulussa on lämmintä ja lämpö jakautuu tasaisesti.
- Tilaa on riittävästi: ruokala, liikuntasali ja käytävät. Koulussa ei ole ahdasta.
- Koulussa on soppia ja tiloja lekotteluun sekä hiljaiseen työskentelyyn.
- Tiloissa on pehmeitä sohvia ja tuoleja.
- Koulun tilat ja piha mahdollistavat liikunnallisen ja toiminnallisen koulupäivän.
- Käytävätilat eivät ole levottomia ja meluisia.
- Koululla on välipala- ja juoma-automaatteja
- Tilat ja kalusteet ovat värikkäitä.
- Koulu on esteetön ja siellä on hissi.
- Sisustuksessa käytetään kasveja.
- Luokissa on ehjät kaihtimet.
- Koululla on kasvipiha tai -huone.
- Koulussa on sähköisiä infotauluja ja smart boardit toimivat kunnolla.
- Pihassa on futis- (tekonurmikko) ja koriskenttiä, trampoliini ja muita aktiviteettaja tarjoavia välineitä + alueita.
- Taidetta on esillä koulun tiloissa.

Opettajien näkemykset:

- Koulun oppimisvälineet, sisustus, tilat ja kalusteet takaavat hyvän työergonomian.
- Työrauha ja turvallisuus on huomioitu ennen kaikkea. Seesteisyys ja rauhallisuus on arkipäiväämme.
- Koulu on riittävän tilava suhteessa henkilöstön ja oppilaiden määrään.
- Koulussa on paljon avointa tilaa ja vähän seiniä.
- Koululla on tiloja eriytyvään oppimiseen ja eriyttämiseen.
- Tilat ovat muunneltavia ja monipuolisia.
- Koulu on siisti ja selkeä.
- Tiloissa on helppo liikkua ja siirtyä paikasta toiseen. Kulkua ohjataan kuvallisin opastein. Tiloja voidaan merkitä värikoodein.
- Koulussa on tilaa ja tiloja leikkimiselle, liikkumiselle ja harrastamiselle.
- Koulu toimii luokka-astesoluissa. Luokka-astesoluissa on mahdollisuus aikuisten väliseen näköyhteyteen opetustilanteissa.
- Kielitietoiselle opetukselle sekä kuvalliselle tuelle on välineet ja työkalut.
- Koululla on kohtaamispaikka isommille tai pienemmille ryhmille.
- Tiloissa on huomioitu työskentelyn tauottaminen ja paikat tauon pitämiseksi.
- Kouluyhteisössä kukaan ei katoa massaansa. Läsnäoleva kohtaaminen on mahdollista koulupäivän aikana.
- Akustiikka on huomioitu oppimisympäristössä, näin vältetään meluisuutta.
- Valaistusta pystyy säätämään ja samalla myös tunnelmaa.
- Värimaailma on hillitty, maltillinen.
- Sähköiset kaihtimet
- Koulun pihassa on kasvimaata.
- Naulakot, kenkien ja tavaroiden säilytys tarkoituksenmukaisesti organisoitu.
- Ulko-ovia on käytössä useampi kuin yksi.
- Töiden esillepano on mahdollista luokissa ja yhteisissä tiloissa.
- Tilataideteos komistaa yhteistä tilaamme.
- Seinissä on pintaa kiinnitykselle ja kirjoittamiselle
- Liikuntasalia voi jakaa useampaan kuin kahteen osaan.
- Sähköiset info- tv:t ja muu digitaalinen varustetaso kunnossa.